

KAPSAYICILIK POLİTİKASI

1.Kapsam

İSTEK Acıbadem Lisesi, tüm öğrencilerinin okul bünyesinde sunulan eğitim ve öğretim faaliyetlerine erişimini ve katılımını artırmayı amaçlamaktadır. Bu nedenle, tüm öğrencilerin eğitime dahil edilmesi ve öğrenme ortamlarının farklılaştırılması veya çeşitlendirilmesi ile ilgili her durum, “**Kapsayıcı Eğitim ve Özel Eğitim Gereksinimleri Politikası**” başlığı altında ele alınır.

Okulun “Kapsayıcı Eğitim ve Özel Eğitim Gereksinimleri Politikası”, 25 Ekim 2022 tarihli **Milli Eğitim Bakanlığı “Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği”** ve Şubat 2022 tarihli **IB DP “Access and Inclusion Policy”** esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu politika, **DP Koordinatörü, bölüm başkanları, rehberlik ve psikolojik danışma servisi ekibi** ile **okul yönetimi temsilcisinden** oluşan **Rehberlik Hizmetleri Yürütme Kurulu (RHYK)** tarafından hazırlanmıştır. Belge her akademik yılın başında, **Ağustos ayında** gözden geçirilir.

2. Terminoloji

Özel Eğitim Gereksinimi Olan Birey:

Bireysel ve gelişimsel özellikleri ya da eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı derecede farklılık gösteren kişidir.

Kapsayıcı Eğitim:

Öğrencilerin eğitim, kültür ve toplum içindeki katılımını artırırken, eğitim sistemi içerisindeki ayrımcılığı azaltmayı amaçlayan süreçtir. Bu süreçte eğitimsel stratejilerin hazırlanması ve uygulanması **kapsayıcı eğitim** olarak adlandırılır.

Kapsayıcı değerlendirme düzenlemelerine ihtiyaç duyan adaylar, aşağıda belirtilen durumlardan bir veya birkaçına bağlı olarak öğrenme desteğine ihtiyaç duyabilir:

- Otizm Spektrum Bozukluğu / Asperger Sendromu
- Öğrenme güçlükleri (Disleksi, Diskalkuli, Disgrafi, Dispraksi)
- Fiziksel ve/veya duyuşsal zorluklar
- Sosyal, duygusal ve davranışsal güçlükler
- Konuşma ve/veya iletişim güçlükleri
- Diğer sağlık durumları
- Psiko-sosyal bozukluklar
- Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB)
- Üstün yeteneklilik

3. Genel Amaçlar

İSTEK Acıbadem Lisesi olarak amaçlarımız şunlardır:

- Öğrencilerin yetenekleri, engelleri ve bireysel gereksinimleri arasındaki farklılıkları tanımak ve anlamak,
- Öğrencilerin farklı yeteneklerine uygun öğrenme ortamları oluşturmak,
- Tüm öğrencilerin müfredatta hedeflenen ileri düzey becerilere ulaşmasını sağlamak,

- Öğrencilerimizin çeşitli beklenti ve ihtiyaçlarına göre öğrenme etkinliklerini planlamak ve düzenlemek,
- Tüm okul politikalarını öğrencilerin eğitime dahil edilmesi süreciyle bütünleştirmek,
- Özel eğitim gereksinimi olan bireylerin, **yetenekleri, ilgi alanları ve becerileri doğrultusunda** kapasitelerini en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak ve **akranlarıyla birlikte yükseköğretime, mesleki yaşama ve toplumsal yaşama hazırlanmalarını** desteklemek,
- Üstün yetenekli veya yüksek potansiyele sahip öğrencilere mentorluk sağlamak ve **ulusal ve uluslararası projelere katılımlarını desteklemek.**

4. Tanılama, Değerlendirme ve İzleme

Diploma Programına kabul sürecinde bir aile, öğrencisine ait tanı belgesini sunduğunda, okulun **Rehberlik ve Psikolojik Danışma (PDR)** uzmanı öğrenciyi takip eden ilgili uzmanla iletişime geçer ve gerekli bilgileri toplar. Bu bilgiler **Rehberlik Hizmetleri Yürütme Kurulu (RHYK)** ile paylaşılır ve gerekli düzenlemeler iş birliği içinde belirlenir.

Kabul sürecinde fark edilmeyen özel eğitim gereksinimlerinin sonradan ortaya çıkması durumunda aşağıdaki adımlar izlenir:

- Öğrenciye ilişkin bilgiler toplanır ve değerlendirilir.
- Durum hakkında okul yönetimi bilgilendirilir.
- Öğrencinin davranışları gözlemlenir, aile ile görüşmeler yapılır.
- Durum devam ederse, **veli onayı alınarak öğrenci Rehberlik ve Araştırma Merkezi'ne (RAM)** yönlendirilir.
- Tanı sonucuna göre, **RHYK tarafından bir Destek Programı** geliştirilir.

BEP (Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı):

Özel eğitime gereksinim duyan birey için geliştirilen ve aile tarafından onaylanan bir programdır. Öğrencinin, ailenin ve öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre hazırlanır ve hedeflenen amaçlara ulaşılmasını destekleyen hizmetleri içerir.

BEP, öğrencinin belirli bir dönemdeki öğrenme beklentilerini, ihtiyaçlarını, ilgi alanlarını ve performansını özetler; ayrıca okulun standart eğitim programına yönelik uyarılma ve düzenlemeleri kapsar. Bu program, özel eğitim gereksinimi olan her öğrenci için yazılı olarak hazırlanan bireyselleştirilmiş bir plandır.

5. Okul Topluluğunun Sorumlulukları

- Okul yönetimi, özel eğitim gereksinimlerinin takibini sağlar ve yasal gereklilikler konusunda bilgi sahibi bir sorumlu kişiyi görevlendirir.
- İSTEK Acıbadem Lisesi'nde bu sorumluluk, kampüs müdürü ile RHYK başkanı arasında yapılan düzenli toplantılar aracılığıyla yürütülür.
- RHYK Başkanı, özel eğitim gereksinimleriyle ilgili olarak okul yönetimini bilgilendirmekle yükümlüdür.

- RHYK Başkanı, politikanın günlük olarak uygulanmasını sağlar, gelişim alanlarını belirler, okulun gelişim planına katkıda bulunur ve belirlenen öğrenciler için alınacak karar ve eylemleri koordine eder.
- RHYK üyeleri (DP Koordinatörü, okul yöneticileri, rehber öğretmenler ve branş öğretmenleri) özel eğitim gereksinimi olan öğrenciler için müfredatın farklılaştırılmasından sorumludur.
- Tüm DP öğretmenleri, öğrencilerin akademik ilerlemesini gözden geçirir ve kullanılan öğretim materyallerinin etkililiğini değerlendirir.
- Okul, kabul sürecini başarıyla tamamlayan tüm öğrencileri Kapsayıcı Eğitim ve Özel Eğitim Gereksinimleri Politikası kapsamında destekler.
- Öğretmenler, öğretim ve öğrenme etkinliklerini öğrencilerin farklı ihtiyaç ve hedefleriyle uyumlu hale getirir; öğrencilerin öğrenme sürecine etkin katılımını sağlar.
- Öğretmenler, öğrencilerin sorularına ve geri bildirimlerine zamanında yanıt vererek olumlu bir öğrenme süreci sürdürür.
- Veliler, okul topluluğunun üyeleri olarak, çocuklarının özel eğitim gereksinimlerine ilişkin gerekli belgeleri ve bilgileri sağlar ve çocuklarının durumundaki değişiklikler hakkında okulu bilgilendirir.

6. Kabul Koşulları

Özel eğitim gereksinimi olan öğrenciler, İSTEK Acıbadem Lisesi'nin Kabul Politikası doğrultusunda IB Diploma Programı'na kabul edilirler.

Okul, öğrenme engellerini ortadan kaldırmak amacıyla velilerle iş birliği içinde çalışır ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un 5. ve 6. maddeleri de dahil olmak üzere ulusal yasal düzenlemelere uyar.

DP öğretmenleri, bir öğrencinin öğrenme güçlüğü yaşayabileceği konusunda bilgilendirildiklerinde, ilgili bilgileri toplar ve buna uygun olarak farklılaştırılmış bir müfredat planı hazırlarlar.

7. Müfredat Uygulamaları

İSTEK Acıbadem Lisesi, **kabul koşullarını karşılayan ve öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere** erişim imkânı sunar ve ihtiyaç duyduklarında destek sağlar. Okul, öğrenme engellerinin kaldırılmasının **okul ile veli arasındaki ortak bir sorumluluk** olduğunu kabul eder.

İSTEK Acıbadem Lisesi'ndeki Diploma Programı;

- sorgulamaya dayalı,
- kavramsal odaklı,
- yerel ve küresel bağlamlarda geliştirilen,
- etkili iletişim ve iş birliğine dayanan,
- tüm öğrencilerin ihtiyaçlarına göre farklılaştırılmış,
- ve ölçme-değerlendirme süreçleriyle şekillenen bir program olarak tasarlanmıştır.

Okul, tüm öğrencilerin potansiyellerine ulaşmalarını destekleyen bir okul kültürünü teşvik eder ve politikalarını bu kültürle uyumlu hale getirmek için düzenli olarak gözden geçirir.

Okul ayrıca öğrencilerin iletişim, sosyal, öz-yönetim, araştırma ve düşünme becerilerinin gelişimini destekler ve teknolojinin tüm öğrenciler tarafından erişilebilir olmasını sağlar.

Değerlendirme uygulamaları, okulun Değerlendirme Politikası ile uyumludur.

Anadili Türkçe olmayan öğrenciler için okul, IB tarafından onaylanmış çevrim içi öğrenme platformlarına veya alternatif bireysel çalışma seçeneklerine erişim sağlar ve gerektiğinde ilgili konsolosluklardan destek talep edebilir.

8-IB DP Değerlendirme Sürecinde Özel Eğitim Gereksinimleri

Değerlendirme öncesi dönemde bir özel gereksinim tespit edilirse, IB DP Koordinatörü, “Access and Inclusion Policy” (Kasım 2018) belgesine dayanarak gerekli düzenlemeleri yapar. Herhangi bir özel değerlendirme gereksinimi ortaya çıktığında, IB DP Koordinatörü ve öğretmenler, Özel Eğitim Gereksinimleri ve Kapsayıcı Eğitim Politikası’nın uygun şekilde uygulanmasını sağlar.

El Kitabı’nda (Handbook) belirtilen prosedürlere göre, özel düzenlemeler için sınavlardan en az 12 ay önce IBO’ya resmi bir başvuru yapılması gerekmektedir.

Bir aday yukarıda belirtilen durumlardan bir veya birkaçına sahipse, IBO en kısa sürede bilgilendirilmelidir.

Ayrıca, tüm adaylara —özel değerlendirme gereksinimleri olup olmadığına bakılmaksızın— aynı değerlendirme standartlarının uygulandığı belirtilmektedir.

Ancak, öğrencilerin dezavantajlarını en aza indirmek amacıyla özel düzenlemeler yapılması gereklidir.

Özel Düzenlemeler

IBO tarafından sunulan belgeler incelendikten sonra, okulumuz gerekli görüldüğü takdirde aşağıdaki düzenlemeleri uygular:

- Ek süre (belirli bir süre): Ek desteğe ihtiyaç duyan adaylara genellikle her bir sınav saati için 15 dakika ek süre tanınabilir. Ayrıca adaylara, IB’den özel izin alınmaksızın, iki yıllık program süresince ödevlerini tamamlamak için ek süre verilebilir (Access and Inclusion Policy, Kasım 2018).
- Dinlenme araları: Ek süre verilen adaylara sınavlar sırasında dinlenme araları da tanınabilir. Eğer bir adayın sınav programı tek bir günde 6,5 saati aşıyorsa, sınavın yeniden planlanması için talepte bulunulabilir (Access and Inclusion Policy, Kasım 2018).
- Destekleyici teknoloji: Öğrencinin yanıtlarını yazmakta güçlük yaşaması durumunda, yanıtlarını kaydetmesine yardımcı olmak amacıyla bilgisayar kullanmasına izin verilebilir.
- Yazıcı (scribe): Gerektiğinde, öğrencinin cevaplarını yazmak üzere bir yardımcı kişi görevlendirilebilir.

- Okuyucu (reader): Sağlık durumundan ötürü yardıma ihtiyaç duyan bir öğrenci için, soruları yüksek sesle okumak üzere başka bir öğrenci görevlendirilebilir; bu durumda öğretmen gözetiminde gözetmenler öğrencinin yanıtlarını kaydeder.
- Alternatif sınav mekânı: Kaza, hastane yatışı veya evde tedavi gibi durumlarda, sınavlar öğrencinin durumuna uygun farklı bir mekânda, öğretmen veya gözetmen denetiminde yapılabilir.
- Uygulamalı çalışmalar sırasında destek: Fiziksel engeli bulunan bir öğrenciye, uygulamalı etkinlikler sırasında (örneğin deneysel bilimlerde ya da coğrafya arazi çalışmalarında) okul tarafından destek sağlanır. Bu düzenleme genellikle iç değerlendirme gerekliliklerinin karşılanması amacıyla yapılır.
- Süre uzatımı: Tıbbi durumlar veya kazalar nedeniyle öğrencinin ödevlerini zamanında tamamlayamaması durumunda, koordinatör tarafından teslim tarihleri uzatılabilir.
- Hatırlatıcı (prompter): Nörolojik veya bilişsel yetersizliklerden kaynaklanan ciddi dikkat eksikliği yaşayan öğrencilere, sınav sırasında odaklanmalarını sağlamak amacıyla hatırlatıcı desteği verilebilir.

9-Eğitim

Okul yöneticileri, yasal sorumluluklar hakkında bilgi sahibi olmak amacıyla ilgili eğitimlere katılır ve RHYK Başkanı tarafından düzenli olarak bilgilendirilir.

RHYK Başkanı, eğitimler, grup toplantıları (cluster meetings) ve mesleki birlikler aracılığıyla güncel gelişmeleri takip eder; edindiği bilgileri toplantılar ve atölye çalışmaları yoluyla diğer personelle paylaşır.

10-Sonuç

İSTEK Acıbadem Lisesi, Milli Eğitim Bakanlığı'nın "Özel Eğitim Gereksinimleri ve Kapsayıcı Eğitim Politikası" ile IB'nin "Special Educational Needs and Inclusion Policy" belgelerini dikkate alarak kendi politikasını geliştirmiştir.

Okul, her öğrencinin özel gereksinimlerini ve bireysel farklılıklarını belirleyerek pozitif bir öğrenme ortamı oluşturmayı amaçlar. Özel gereksinimi olan öğrenciler için ayrı sınıflar oluşturmak yerine, tüm öğrenciler için çeşitliliğe açık, etkileşimli ve iş birliğine dayalı bir sınıf atmosferi benimsenir.

Amaç, müfredat uygulamalarında öğrenme engellerini ortadan kaldırmak ve bu süreci öğretmenlerin, yöneticilerin, velilerin ve öğrencilerin ortak sorumluluğu olarak görmektir.

11-Politikanın Gözden Geçirilmesi

İSTEK Acıbadem Lisesi'nin Kapsayıcı Eğitim ve Özel Eğitim Gereksinimleri Politikası, IB'nin gereklilikleri doğrultusunda hazırlanmıştır ve her yıl Ağustos ayında RHYK tarafından gözden geçirilip güncellenir.

Kaynakça

- *Learning Diversity and Inclusion in IB Programmes – Removing Barriers to Learning*, IB, 2016
- *IB Conference of the Americas*, Washington DC, 10–13 Temmuz 2014
- *Learning Diversity and Inclusion in IB Programmes*, Ocak 2016, www.ibo.org
- *General Regulations: Diploma Programme*, Nisan 2014, www.ibo.org
- *Programme Standards and Practices*, Ocak 2014, www.ibo.org
- *Candidates with Assessment Access Requirements*, Ağustos 2017, www.ibo.org
- *Access and Inclusion Policy*, Kasım 2018 (Güncellenmiş: Şubat 2021), IB
- *Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği*, MEB, 7 Temmuz 2018
- *Assessment Procedures*, IB, 2021